

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: J. K.
X

proti
žalovanému: Krajský úřad Jihomoravského kraje
Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného 9. 4. 2024, č. j. JMK 54172/2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2024, č. j. JMK 54172/2024, a rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru přestupků v dopravě ze dne 16. 1. 2024, č. j. OPD-70664/23-39, *se ruší* a věc *se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobce parkoval v modré zóně na brněnské Rooseveltově ulici bez oprávnění. Hned dvakrát ho takto zachytilo monitorovací vozidlo. Správní orgány proto shledaly jeho vinu ze dvou přestupků a uložily mu za to pokutu. Podle soudu ovšem šlo o jeden trvající přestupek. To bude třeba v novém rozhodnutí správních orgánů zohlednit.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Dne 6. 4. 2023 před sedmou hodinou ráno stálo vozidlo provozované žalobcem na parkovacím místě vyznačeném tzv. modrou zónou na Rooseveltově ulici v Brně (shodou okolností naproti přes cestu od Krajského soudu v Brně). Šlo o parkovací místo č. 17. Monitorovací vozidlo ho na tomtéž místě zachytilo i zhruba o 15 minut poté. Žalobce, který

má bydliště na nedaleké Sukově ulici, si platil tzv. rezidentní parkování ve výši 200 Kč za rok. Období, na které poplatek za rezidentní parkování uhradil, však o den dříve uplynulo. V době průjezdu monitorovacího vozidla tedy žalobce stál na daném místě bez oprávnění a bez zaplacení. Stejný scénář se opakoval dne 11. 4. 2023 těsně po sedmé hodině ráno. Vozidlo žalobce stálo na tomtéž místě.

3. Žalobce si dne 6. 4. 2023 požádal o prodloužení rezidentního parkování. Oprávnění platí nejdříve dnem připsání platby. K tomu došlo dne 12. 4. 2023. Ve dnech 6. 4. 2023 až 11. 4. 2023 tedy žalobce oprávnění k rezidentnímu parkování neměl.
4. Magistrát města Brna, odbor přestupků v dopravě („magistrát“) vyzval žalobce jako provozovatele vozidla, aby buď uhradil určenou částku 500 Kč za přestupek způsobený nedodržením povinnosti vyplývající z dopravní značky „Parkoviště s parkovacím automatem“ (č. IP13c), nebo aby sdělil totožnost řidiče v době spáchání přestupku. Žalobce zareagoval, že jde jen o formální a bagatelní přestupky. V dotčených dnech stále splňoval podmínky pro rezidentní parkování. Materiální aspekt přestupku je nulový. S ohledem na výši poplatku za roční rezidentní parkování měl za dané dva dny zaplatit zhruba dvě koruny. Určená částka je tak 250krát vyšší, což je nepřiměřené. Žádal o společné projednání obou přestupků.
5. Magistrát odložil věc podezření ze spáchání přestupku konkrétního řidiče, protože se ho nepodařilo zjistit. A vydáním příkazu zahájil řízení o přestupcích vůči žalobci jako provozovateli parkujícího vozidla, který nezajistil, aby se při jeho užití v silničním provozu dodržovaly povinnosti řidiče. Uložil mu za oba přestupky pokutu 2 000 Kč. Žalobce podal odpor.
6. Magistrát nicméně poté rozhodnutím ze dne 16. 1. 2024, č. j. OPD-70664/23-39 („rozhodnutí magistrátu“), shledal žalobce vinným ze spáchání dvou přestupků provozovatele vozidla spáchaných 6. 4. 2023 a 11. 4. 2023 kvůli neoprávněnému stání v modré zóně na Rooseveltově ulici [jde o porušení § 4 písm. c) zákona o silničním provozu a přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona]. Uložil mu opět pokutu ve výši 2 000 Kč.
7. V době přestupků vozidlo nemělo platné parkovací oprávnění. Magistrát dodal, že žalobce obdržel do své e-mailové schránky dvě notifikace o blížícím se konci stávajícího oprávnění (6. 3. 2023 a 22. 3. 2023). Žádost o prodloužení tohoto oprávnění lze podat v předstihu dvou měsíců před vypršením jeho platnosti. Nejedná se o bagatelní přestupek, protože pokud by tomu tak bylo, tak by z legislativy nevyplývala možnost jej postihnout. Již naplněním formálních znaků přestupku žalobce ohrozil zákonem chráněný zájem. Je namístě trestat stání, kde se stát nesmí, tj. na parkovišti v regulovaném úseku, kde nelze stát bez oprávnění nebo zaplacení parkovného. Nejsou tu významné okolnosti vylučující odpovědnost žalobce. Ten jako provozovatel vozidla nezajistil, aby se při užití vozidla na pozemní komunikaci dodržovaly povinnosti řidiče. Pokuta podle magistrátu byla přiměřená. Jako k přítěžující okolnosti přihlédl ke dvojímu porušení zákona.
8. Žalobce se proti rozhodnutí magistrátu odvolal. Namítal, že § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu ukládá provozovateli vozidla povinnost zajistit, aby se *při užití* vozidla neporušovaly dopravní předpisy. V době zjištění přestupku ale vozidlo nebylo užíváno. Jiný výklad vede k absolutní odpovědnosti provozovatelů vozidel za přestupek spáchané s jejich vozidlem. Žalobce dodával, že vozidlo stojí na jednom místě zpravidla v jednom kuse několik týdnů, občas i více než celý měsíc. Celkově s ním najede cca 5 000 km za rok. Jeho řidič ho nepochybně zaparkoval v době platného parkovacího oprávnění. V okamžiku

parkování tedy nic neporušil. Magistrát podle žalobce porušil i zásadu dvojího přičítání, pokud oznámil žalobci přestupek v podobě dvou porušení zákona, která současně tvořila přitěžující okolnost. Při podání vysvětlení žalobce dostal nabídku uhrazení pokuty 500 Kč. Jeho přestupkům chybí materiální aspekt. Celé řízení bylo kvůli drobné záležitosti neúmyslného opomenutí bezpředmětné.

9. Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 4. 2024, č. j. JMK 54172/2024 („rozhodnutí žalovaného“), odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí magistrátu potvrdil. Je podle něj nerozhodné, kdy řidič vozidla žalobce zaparkoval a zda v dané době platilo jeho parkovací oprávnění. Šlo o přestupky v časech, ve kterých se jejich spáchání prokázalo. Vozidlo jeho provozovatel provozuje i v době, kdy je zaparkované, nikoliv pouze v situacích, ve kterých jej někdo řídí. Opak by vedl k absurdním situacím. Námitka dvojího přičítání je nedůvodná, zákon o odpovědnosti za přestupky označuje spáchání více přestupků jako přitěžující okolnost. Žalobce jako provozovatel vozidla naplnil formální stránku přestupku. Nebylo třeba zkoumat jeho materiální stránku, protože se řízení týká „správního přestupku“ (sic!) provozovatele vozidla. Uloženou sankci pak žalovaný s ohledem na počet přestupků považoval za přiměřenou.

III. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

10. **Žalobce** se domnívá se, že použití sousloví *při užití vozidla* v zákoně má jednoznačný cíl, např. definici, vysvětlení, upřesnění, omezení apod. Pokud by zákonodárce měl na mysli absolutní odpovědnost provozovatele vozidla v každém okamžiku jeho existence, mohl zmíněný paragraf formulovat tak, aby toto své přání exaktně vyjádřil. Zákonodárce formuloval příslušný paragraf s úmyslem omezit toto ustanovení na užití vozidla, tj. například na jízdu. Nelze totiž spravedlivě požadovat po provozovateli, aby byl absolutně odpovědný za veškeré situace, které mohou s vozidlem nastat.
11. Žalovaný se nevypořádal s námitkou žalobce, že použité ustanovení nelze využít proto, že k pochybení řidiče vůbec nedošlo. Řidič nepochybně zaparkoval vozidlo na místě v době, kdy oprávnění k parkování ještě mělo platnost. Poté opustil vozidlo, odevzdal klíč a na další průběh pak již neměl, nemohl a ani neměl důvod mít vliv. Žalobce proto tvrdí, že pokud vůbec k nějakému přestupku došlo, nemohlo to být porušení § 10 zákona o silničním provozu. Odmítnutí námítky zákazu dvojího přičítání je rovněž nesprávné.
12. Nejdůležitějším faktorem ale je, že ze samotné podstaty nešlo o dva přestupky. Automobil stál na místě nepřetržitě, pouze ho dvakrát zjistil automatizovaný technický prostředek. Frekvence zjišťování plyne z úředního rozhodnutí. Takže pokud by se tento prostředek používal třikrát denně, šlo by podle této logiky o celkem šest přestupků. Tato logika by umožňovala postavit na jedno místo měření rychlosti tři radary a pak tvrdit, že se řidič dopustil při překročení rychlosti tří přestupků. Pro vyhodnocení míry závažnosti údajného přestupku neexistují přitěžující okolnosti. Již při první fázi řízení to při podání vysvětlení zohledňoval referent magistrátu, který žalobci nabízel pokutu 1 x 500 Kč namísto 2 x 500 Kč. Správní orgány neodůvodnily, proč v další fázi řízení od tohoto hodnocení upustily.
13. Žalovaný využívá nepřiléhavou judikaturu. Odmítl se zabývat námitkou žalobce, že přestupek má nulovou společenskou škodlivost. Jednalo se o parkování na místě pro rezidenty v modré zóně. Žadatel, který splňuje požadavky, automaticky oprávnění obdrží. Žalovaný se také nevypořádal s námitkou o poškození zájmu chráněného zákonem – tedy bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a vysoké společenské škodlivosti –, pokud

vozidlo stálo na parkovišti. Žalobce několikrát vysvětlil, že jen opomenul podat žádost o prodloužení oprávnění. V řádu jednoho pracovního dne tuto žádost podal a druhý pracovní den byla žádost schválena a žalobcem uhrazena. Rozhodnutí žalovaného stojí na formální neexistenci oprávnění rezidenta pro dva pracovní dny. Je přitom zjevné, že žalobce požadavky na udělení oprávnění splňoval i v oněch dvou dnech, po které jím formálně nedisponoval. Obdržel ho ale ihned po podání žádosti o jeho prodloužení.

14. Pro Městskou část Brno-střed opožděné podání žádosti znamená prakticky nulový následek. Žalobce by stále parkoval na stejném místě na základě uděleného oprávnění, jen formálně potvrzeném. Za oprávnění se platí správní poplatek 200 Kč za rok. To znamená méně než jednu korunu za jeden pracovní den. Žalobce tedy poškodil městskou část o zhruba dvě koruny. Materiální aspekt jeho přestupku je matematicky nulový. Nemůže tedy jít o přestupek, ačkoliv po formální stránce znaky naplňuje. Výše pokuty je zjevně nepřiměřená. Trest je cca 1500x vyšší oproti způsobené „škodě“. Žalovaný nadto rozhodl až po lhůtě, kterou mu ukládá správní řád.
15. **Žalovaný** v reakci na žalobu odkázal na své rozhodnutí.

IV. Posouzení věci

16. Žaloba je *důvodná*.

Správní orgány budou muset postavit najisto, zda nešlo o jeden trvajících přestupek

17. Žalobce podle správních orgánů dne 6. 4. 2023 před sedmou hodinou ráno a dne 11. 4. 2023 těsně po sedmé hodině ráno stál na tomtéž parkovacím místě regulovaném coby součást tzv. modré zóny, aniž by měl v těchto dnech zaplacené rezidentní parkování, jak tomu bylo do 5. 4. 2023 a od 12. 4. 2023.
18. Žalobce většinou svých námitek zpochybňuje, jak tento skutek právně hodnotit. V žalobě však vznesl ještě jednu námitku, kterou nevznese v odvolání – že nemohlo jít o dva přestupky, protože jím provozované vozidlo nepřetržitě stálo na daném místě, jen ho dvakrát v té době zachytilo monitorovací vozidlo. Namítá tedy ve své podstatě, že šlo o *jeden trvajících přestupek*. Podle § 8 zákona o odpovědnosti je jeho znakem jednání pachatele spočívající ve vyvolání a následném udržování protiprávního stavu nebo jednání pachatele spočívající v udržování protiprávního stavu, který nebyl pachatelem vyvolán. Je zde tedy otázkou, zda namísto dvou přestupků, z jejichž spáchání ho správní orgány shledaly vinným, dne 6. 4. 2023 nevznikl protiprávní stav, protože v té době již neměl zaplacené rezidentní parkování, a zda žalobce tento stav neudržoval až do 12. 4. 2023, kdy za rezidentní parkování zaplatil.
19. Soud se nejdříve zabýval tím, zda jde o přípustnou námitku. Žalobce ji takto přesně neformuloval v žalobě a nedal tedy žalovanému jasnou příležitost se jí zabývat. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015-71, č. 3577/2017 Sb. NSS, však žalobci ve věcech správního trestání v řízení před krajským soudem mohou použít i takové námitky zpochybňující zjištěný skutkový a právní stav, které dříve neuplatnili ve správním řízení o přestupku. Žalobce přitom nebyl ve správním řízení úplně pasivní a nenechal si vše až do řízení o žalobě, což judikatura pasivním žalobcům přičítá k tíži. Že mohlo jít o trvajících přestupek v odvolání alespoň naznačil, pokud

v něm tvrdil, že vozidlo stojí na jednom místě zpravidla v jednom kuse několik týdnů, občas i více než celý měsíc.

20. Jde tu proto podle soudu o tu typovou situaci přípustnosti námitky obviněného uplatněné až v žalobě, kde jde o to, že správní orgány v přestupkovém řízení neprovedly dostatečně úplné dokazování rozhodných skutečností. V takovém případě postačí dokonce i obviněnému z přestupku, který byl v řízení před správními orgány pasivní, aby poukázal na možné jiné varianty rozhodného skutkového děje, jež provedené dokazování nevyvrací, k tomu, aby byl v řízení před soudem úspěšný (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2016, č. j. 1 As 265/2015-38, bod 22). To je přesně i případ této věci, a to ani žalobce nebyl pasivní.
21. Žalobcovo vozidlo bylo v obou momentech, kdy ho zachytil automatizovaný technický prostředek na monitorovacím vozidle, na tomtéž parkovacím místě označeném č. 17. Jak již soud zmínil, v odvolání žalobce uvedl, že tam jako uživatel rezidentního parkování stává dlouhodobě. Z toho žalovaný mohl hypoteticky dovodit, že ve skutečnosti nejde o dvě samostatná a oddělitelná protiprávní jednání, ale o jeden trvající přestupek. To poté ve své podstatě žalobce namítá v žalobě. Není to akademický problém – oba správní orgány totiž v odůvodnění uloženého správního trestu přihlíděly jako k přitěžující okolnosti, že žalobce spáchal více přestupků [§ 40 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky]. To ovšem argumentace žalobce o jednom trvajícím přestupku nyní přesvědčivě vyvrací. Spáchání trvajících přestupků přitom přitěžující okolností podle zákona není.
22. Existuje-li obecně byt' jen pochybnost, tj. ne zcela nepravděpodobná možnost, že se skutkový děj odehrál jinak, než jak to určily správní orgány, a má to dopad na otázky přestupkové viny a trestu, pak podle soudu nemohou jejich rozhodnutí obstát. Správní spis nevyvrací eventualitu, že žalobce namísto dvou samostatných přestupků spáchal jeden trvající přestupek. Neobsahuje v tomto směru dostatek podkladů, protože se na tuto eventualitu správní orgány nezaměřily. Žalovaný se pak vůbec nepokusil tuto námitku vyvrátit a obhájit v tomto směru rozhodnutí správních orgánů ve vyjádření k žalobě. Vůbec na ni adresně nezareagoval. Že žalobce stál na daném místě bez oprávnění od 6. 4. 2023 do 11. 4. 2023 v kuse, se přitom jeví jako možný (tj. ne zcela nepravděpodobný) skutkový průběh věci. Soud tedy shledal danou námitku žalobce důvodnou.
23. V dalším řízení ovšem podle soudu správní orgány mohou vyjít z toho, že *šlo o jeden trvající přestupek*, tedy že žalobce od 6. 4. 2023 do 11. 4. 2023 stál na daném parkovacím místě bez nutného oprávnění. V žalobě se k tomu doznává. Tvrdí, že to tak bylo. Jak soud níže vysvětlí, jeho zbylé věcné námitky nejsou důvodné. Bude proto úkolem správních orgánů nově rozhodnout o jednom trvajícím přestupku žalobce (namísto dřívějších dvou), spočívajícím v takto nově vymezeném skutku, a přehodnotit v jeho světle své úvahy o správním trestu. Přihlednou přitom k povaze a závažnosti tohoto trvajících přestupku. Jedním z relevantních kritérií je i délka doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele [§ 38 písm. f) zákona o odpovědnosti za přestupky].
24. Soud z těchto důvodů nerušil jen výrok o správním trestu, protože neobstojí i výroky o spáchání dvou přestupků. Kromě rozhodnutí žalovaného zrušil i rozhodnutí magistrátu, obě rozhodnutí totiž trpí týmiž vadami. Bude navíc procesně přehlednější, pokud magistrát rozhodne znovu a žalobce také bude moci případně uplatnit své právo na odvolání v trestních věcech.

25. Pro úplnost soud dodává, že s ohledem na zde popsané důvody zrušení správních rozhodnutí je nadbytečné vypořádávat námitku porušení zákazu dvojího přičítání, spočívající v tom, že správní orgány podle žalobce neměly jako přítěžující okolnost zohlednit spáchání více přestupků.

Žalobce naplnil znaky skutkové podstaty přestupku provozovatele vozidla a musí za to nyní nést odpovědnost

26. Podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu mají provozovatelé vozidel povinnost zajistit, aby *při užití vozidla* na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se pak provozovatel vozidla dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 odst. 3 nezajistí, aby *při užití vozidla* na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Je třeba dodat, že k odpovědnosti fyzické osoby v pozici provozovatele za tento přestupek se nevyžaduje zavinění (§ 125f odst. 3 zákona o silničním provozu).
27. Žalobce nejprve namítá, že ze slov *při užití vozidla* plyne, že ke vzniku odpovědnosti za daný přestupek musí k protiprávnímu jednání řidiče vozidla dojít právě při jeho užití. Tím podle něj není stání vozidla na parkovacím místě. Řidič vozidla kromě toho podle něj na místě parkoval v době platného oprávnění k rezidentnímu parkování. Tyto námitky však nemohou být důvodné.
28. Soud plně souhlasí se žalovaným, že by tyto argumenty vedly k absurdním důsledkům. Přestupek, o němž jde v této věci, by se stal prakticky nepostižitelným. Pokud by někdo zaparkoval v době, kdy měl zaplacenou, pak vůz nechal na místě dlouhou dobu i po vypršení platnosti zaplaceného parkování, a následně by si opět parkování zaplatil, znamenalo by to, že by za nezaplacenou dobu nikdo neodpovídal (nepodařilo-li by se zjistit totožnost řidiče). Nebyl by tu pak důvod respektovat regulaci modrých zón, resp. by bylo velmi jednoduché ji takto obcházet.
29. Soud se navíc ztotožňuje s argumentem žalovaného, že vozidlo jeho provozovatel provozuje i v době, kdy je zaparkované, nikoliv pouze pokud jej někdo řídí. To platí obzvláště v případě parkování na regulovaných parkovacích místech. *Podle soudu je takové parkování užíváním vozidla na pozemní komunikaci*, při kterém provozovatel vozidla musí zajistit dodržování povinností řidiče a pravidel provozu na pozemních komunikacích. Opak by opět absurdně znamenal, že parkování bez oprávnění nemůže vést k přestupkové odpovědnosti provozovatelů vozidel. To ovšem ze zákona o silničním provozu neplyne.
30. Podle soudu zde pak při užití vozidla na pozemní komunikaci v podobě stání na regulovaném parkovacím místě jednoduše nebyla dodržena povinnost řidiče řídit se dopravními značkami [§ 4 písm. c) zákona o silničním provozu]. Na daném místě dopravní značka stanovovala povinnost mít oprávnění k parkování (nebo zaplatit na místě). *Žalobce nezajistil, aby se při užití vozidla na pozemní komunikaci tato povinnost dodržela*. Přesně jak to § 10 odst. 3 a § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu předvídají. Za této situace a v kontextu trvajícího přestupku – kde protiprávní stav vznikl po půlnoci dne 5. 4. 2023, kdy žalobci vypršelo předchozí oprávnění k rezidentnímu parkování – je ve výsledku nerozhodné, kdy přesně nezjištěný řidič žalobcovo vozidlo na daném místě zaparkoval, a zda tak učinil v době platného oprávnění.

31. Pokud pak žalobce namítá, že nelze spravedlivě požadovat po provozovateli, aby byl absolutně odpovědný za veškeré situace, které mohou s vozidlem nastat, pak soud této námitce rozumí. Nicméně podle práva to přesně takto je. Až na dvě výjimky. Těmi jsou situace, ve kterých žalobce prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích (a) bylo vozidlo odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou registrační značkou, nebo (b) podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel, již bylo následně vyhověno (§ 125f odst. 6 zákona o silničním provozu). Jinak ale opravdu provozovatelé za všechna porušení pravidel silničního provozu ze strany řidičů jejich vozidel – pokud splňují podmínky § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu – i bez zavinění odpovídají.
32. I Ústavní soud posvětil zákonnou konstrukci odpovědnosti provozovatele vozidla jako ústavně souladnou (srov. náleze ze dne 16. 5. 2018, č. j. Pl. ÚS 15/16). Je proto sice obecně pravdou, že v některých případech provozovatel vozidla ani při vynaložení maximálního představitelného úsilí nemůže zajistit, aby osoba, která jeho vozidlo řídí, dodržela všechna pravidla silničního provozu. Odpovědnost za přestupek provozovatele vozidla je však i v takových případech důsledkem nastavení popsané právní úpravy.
33. Tyto námitky žalobce jsou proto nedůvodné.

Jednání žalobce bylo společensky škodlivé a naplnilo materiální stránku přestupku

34. Ve své poslední skupině námitek se žalobce pokouší bagatelizovat své protiprávní jednání. Tvrdí, že u něj chybí znak společenské škodlivosti. Městské části Brno-střed totiž podle něj vznikla škoda zhruba dvou korun. Po celou dobu, po kterou neměl oprávnění, navíc splňoval podmínky pro jeho zisk. Přestupek je proto podle něj pouze formální.
35. Podle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že přestupkem je *společensky škodlivý* protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.
36. K otázce společenské škodlivosti přestupkového jednání, tedy k materiální stránce přestupku, se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně vyjadřoval. Například v rozsudku ze dne 14. 12. 2009 č. j. 5 As 104/2008 - 45, dovodil, že „jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti“. Z tohoto rozsudku pak jako *obecné pravidlo* plyne, že „lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru však nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když je naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním fyzické osoby. Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek“. Obdobně se Nejvyšší správní soud k těmto obecným principům přihlásil v rozsudcích ze dne 6. 1. 2012, č. j. 5 As 106/2011-81, či ze dne 12. 2. 2015, č. j. 3 As 92/2014-32.
37. V rozsudku ze dne 9. 4. 2015, č. j. 7 As 63/2015-29, dále uvedl: „Společenská nebezpečnost jednání, tedy materiální stránka přestupku, by nebyla naplněna, pokud by existovaly zvláštní

okolnosti případu, jež by nebezpečnost předmětného jednání zásadním způsobem snižovaly. Okolnostmi, jež snižují nebezpečnost jednání pro chráněný zájem společnosti pod míru, která je typická pro běžně se vyskytující případy přestupků, mohou být zejména: význam právem chráněného zájmu, který byl přestupkovým jednáním dotčen, způsob jeho provedení a jeho následky, okolnosti, za kterých byl přestupek spáchán, osoba pachatele či míra jeho zavinění“.

38. Soud podobně jako magistrát v této věci nespatřuje zvláštní okolnosti, které by z tohoto případu činily případy výjimečný, který by zasluhoval zvažování, zda jednání žalobce nebylo společensky škodlivé. Jde o naopak o případ běžného neoprávněného parkování, ve kterém si žalobce jako provozovatel vozidla jednoduše zapomněl (ač na to byl upozorňován) pro toto vozidlo prodloužit oprávnění k rezidentnímu parkování. Na tom nic výjimečného či mimořádného není.
39. Podle soudu pak vůbec nehraje roli, že žalobce jinak splňoval podmínky pro rezidentní parkování v daném místě a že škoda vzniklá městské části byla podle něj zanedbatelná. Jediné, co je rozhodné, je, že *jeho vozidlo nemělo oprávnění k parkování, které podle dopravního značení na místě, kde stálo, mělo mít*. Přístup žalobce by popíral smysl a účel regulace parkování ve vytiženém centru města, který stojí na pozadí povinnosti plynoucí z dané dopravní značky.
40. Žalobcovy matematické propočty by opět znamenaly, že by nedodržení této povinnosti prakticky nebylo přestupkově postižitelné. I částka 200 Kč, která by městské části unikla za rok dlouhé neoprávněné parkování, by mohla být pro mnohé zanedbatelná. Pak by ovšem nikdo za rezidentní parkování neplatil, pokud by věděl, že mu za parkování bez oprávnění nehrozí postih. Stejně tak by smysl a účel regulace rezidentního parkování popíralo, pokud by si osoby, které pro něj jinak splňují podmínky, nemusely o toto oprávnění formálně žádat. Nebylo pak na místě rozumně kontrolovatelné, zda tam parkující vozidlo opravdu může stát.
41. Žalobcovy námitky poukazující na chybějící materiální stránku přestupku proto nejsou důvodné.
42. Soud přesto žalovanému musí vytknout nesprávný právní názor, že ve věcech přestupků provozovatele materiální stránka přestupku není ve hře. Žalovaný s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2016, č. j. 8 As 156/2016-35, tvrdí, že „v řízení o správním deliktu správní orgán nemusí zkoumat materiální znak přestupku, tedy společenskou nebezpečnost, když správní orgán I. stupně v rozhodnutí uvedl, k jakému porušení došlo, tedy uvedl znaky přestupku. Formální stránka přestupku provozovatele vozidla tedy byla naplněna.“ Z uvedeného rozsudku pak žalovaný cituje, že „[p]ro založení odpovědnosti provozovatele vozidla za správní delikt je sice podle § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu nutné, aby porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazovalo znaky přestupku podle zákona o silničním provozu, toto ustanovení však nelze vykládat tak, že jsou správní orgány v řízení o správním deliktu povinny zjišťovat, zda byly naplněny všechny předpoklady přestupkové odpovědnosti řidiče vozidla. Pro splnění podmínky podle § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu proto postačí, že jednání řidiče vykazuje znaky přestupku.“ (bod 38).
43. Nejvyšší správní soud ovšem uvedené zmínil v kontextu kritiky způsobu obhajoby obviněného v dané věci. *Vůbec se nevěnoval otázce společenské škodlivosti, tj. materiální stránce přestupku*. Podpora pro tvrzení žalovaného, že se nemusí u přestupku provozovatele vozidla

zabývat materiální stránkou, tedy z tohoto rozsudku neplyne. Naopak. Jestliže totiž tento rozsudek uvádí, že „[p]ro splnění podmínky podle § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu proto postačí, že jednání řidiče vykazuje znaky přestupku“, pak se tím myslí i právě společenská škodlivost. Ta je znakem přestupku (§ 5 zákona o odpovědnosti za přestupky). Žalovaný navíc používá již neaktuální názvosloví, pokud píše o *správním deliktu* (či dokonce *správním přestupku*) provozovatele a společenské *nebezpečnosti*. Právní názor o nepoužitelnosti konceptu společenské škodlivosti u *přestupků* provozovatele vozidla je tedy podle soudu nesprávný.

44. Tato vada však neznamená důvodnost těchto žalobcových námitek. Nelze opomíjet, že z hlediska soudního přezkumu tvoří rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jeden celek (viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, nebo rozsudek téhož soudu ze dne 14. 3. 2013, č. j. 4 As 10/2012-48). Magistrát se společenskou škodlivostí zabýval. A žalovaný toto jeho hodnocení nenahradil svým, nepovažoval ho za nesprávné. Jen chybně konstatoval, že nebylo třeba se jím zabývat. Z rozhodnutí správních orgánů, resp. z rozhodnutí magistrátu však přezkoumatelné – a podle soudu věcně správné – odůvodnění společenské škodlivosti přestupku žalobce plyne. Proto soud v pochybení žalovaného nespatřuje další důvod pro zrušení jeho rozhodnutí. Obzvláště pokud i tak rozhodnutí žalovaného a magistrátu zrušil z jiného důvodu, pro který bude ve věci znovu rozhodovat magistrát.
45. Pro úplnost soud dodává, že doba, po jaké žalovaný rozhodl, nemůže mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí. Pokud žalobce pociťuje, že šlo o průtah či nepřiměřenou délku řízení, může využít postupů podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. V řízení podle tohoto zákona již může být tato námitka věcně posouzena.

V. Závěr a náklady řízení

46. Soud tedy zrušil rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí magistrátu (§ 78 odst. 1 a 3 soudního řádu správního). Věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 soudního řádu správního). V dalším řízení správní orgány váže právní názor plynoucí z tohoto rozsudku (§ 78 odst. 4 soudního řádu správního). Pokyn pro další řízení je v bodě 23 výše.
47. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 3 000 Kč odpovídající zaplacenému soudnímu poplatku. Jiné náklady si žalobce nevyčíslil.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 8. července 2024

Martin Kopa v. r.
samosoudce

